

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. CXXXV. Jus Civile.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

permissa & libera sunt, hæc enim mutari & alio modo per Legislatorem constitui, ideoque prohiberi vel in necessitatem quandam redigi posse exemplum manifestum venationis subditis interdictæ & alia multa ostendunt. vid. & C. Arg. lib. 41. tit. 1. th. 12. num. 3.

VI.

Non omne, quod rationem naturalem habet, juris est naturalis, nisi suam quoque formam & esse ab eo jure habeat. l. jus civile 6. l. omnes populi. ff. de just. & jur. Gœdd. 2. conf. Marp. 28. numer. 15.

VII.

Jus gentium factio Principis est potentius. arg. l. sunt quidam. 17. ff. de pæn. Dd. in l. Gallus. §. quid si tantum. ff. de liber. & posthum. Decian. resp. 123. num. 73. Curt. sen. 1. conf. 56. num. 8. per §. naturalia. Inst. de I. N. G. C. Idemque etiam dicitur esse dignius, prout ex ordine rubricæ probat Ludov. Gomez. ad §. superest. Inst. de action. num. 41. vid. Regn. Sixtin. 2. conf. Marpurg. 14. num. 110.

CAP. CXXXIV.

De Jure Canonico.

Axioma I.

Quoties jus Canonicum non probatur esse receptum, toties præsumitur rejectum.

Ratio: quia in certis materiis saltem receptum est, (1.) in matrimonialibus, (2.) in materiâ præscriptionum quoad bonam fidem, (3.) in Juramentis, (4.) in Processu. In aliis ergo causis idem alleganti incumbit probatio.

Limita, ut procedat in terris protestantium.

II.

Quoties alterutro Jure quid clarè decusum, quod in altero est controversum, toties in utroque foro illius juris decisio est sequenda, quæ clara. vid. Rittershus. de different. Jur. Civil. & Canon. in fin. præm.

Limita: nisi juris dubii certa decisio moribus recepta; illa enim interpretatio, quæ ex consuetudine dependet, vim legis habet l. 37. ff. de LL.

III.

Quoties Jus Canonicum & Civile sibi contradicunt, toties Jus Civile sequendum in foro Imperii, Jus Canonicum in terris Ecclesiæ.

Declara: ut per terras Ecclesiæ intelligantur illæ, quæ Pontifici etiam in secularibus sunt subiectæ, in his enim solis procedit hoc axioma, si quæstio incidat de negotio Civili. Nam in negotiis Ecclesiasticis etiam in terris Imperii Jus Canonicum præfertur, nisi quæ religioni Protestantium adversetur.

IV.

In dubio illa sententia admittenda, quæ Jus Civile & Canonicum ad concordiam reducit.

CAP. CXXXV.

Jus Civile.

Axioma I.

Jus civile est mutabile. §. naturalia. Inst. de f. N. G. C. quod tum novo contrario jure civili tolli & abrogari, tum ratione juris civilis in subiectis negotiis corrumpi potest. §. ult. Institut. de legit. agnat. tutel. Boccr. in Comment. ad d. §. naturalia. n. 5. Jus enim hoc consistit in arbitrio Principis. Bartolus in l. fin. 9. Cod. sed rescind. non poss. Felinus in cap. quæ in Ecclesia. num. 48. & Andr. ab Exea. num. 147. de pact. Mynt. 5. observ. 97. Arnif. 1. de Majest. cap. 3. num. 7. id quod reprehensibile judicari non debet, quippe cum non ut res divinæ perfectissimæ sunt, sic & humani juris conditio, quæ semper in infinitum decurrit, & nihil in eo est, quod perpetuò stare possit, eo quod multas formas edere natura novas deperet, l. 2. §. sed quia 18. C. de vet. jur. enud. & Novell. 74. in princ. diversique eventus diversâ gignant consilia & remedia suggerant, l. 1. in princ. ff. de ventr. inspic. meritoque ob evidentem novam civium utilitatem & novum jus condatur, l. 2. ff. de const. Princ. & §. 1. ibi utilissimum. Institut. de Codicill.

II.

De jure civili quando quid definitum est, non autem de jure Canonico, standum est juri civili, etiam in foro Canonico, cap. 1. de oper. nov. num. Barbat. in extravag. ad reprimendum verb. per editum. num. 2. Socinus sen. conf. 33. col. 6. lib. 1. Nevizan. lib. 2. sylb. Nupt. num. 69. quia Canones non dedignantur sacras Leges imitari, d. c. 1. de op. nov. nunc. c. super specul. 28. de privileg. unde & opera danda, ut jus Canonicum cum jure civili quoad id fieri potest concilietur, cap. cum expediat 29. de Elect. in 6. Regner. Sixtin. 2. conf. Marp. 9. num. 8.

Quod Axioma intellige maximè procedere, quando differentia ratio assignari inter jus utrumque non possit, alias enim secus erit. Dec. in l. edita. n. 1. C. de edend. Rebuff. in tract. de nominat. quæst. 5. Principali. num. 16. Menoch. 2. arbit. jud. cas. 185. n. 12. Hinc vice versa quando quid de jure civili sit dubium, quod definitum de jure Canonico, sequendam esse decisionem Juris Canonici in utroque foro, tam seculari quam Ecclesiastico, post gloss. in cap. per venerabilem §. rationibus. verb. venies, qui fil. sint legit. per c. 1. & 2. de jurejur. in 6. tradunt Wesenb. 1. conf. 1. num. 20. Blanc. de compromiss. quæst. 2. num. 47. Corfet. indag. lib. 2. cap. 6. Gail. 2. observ. 121. n. 5. Vult. 3. Confil. Marpurg. 29. num. 59. Mynt. 1. observ. 41. quocirca Jus Canonicum quoad ea, quæ immediatè sunt spiritualia, & ad sui defensionem spectant, non autem quod temporalia, quæ ex spiritualibus proveniunt, si Jus ipsum Cæsareum aliter de iis statuatur, observandum esse respondit Menoch. conf. 580. num. 5. & 6. inde videmus in contrahendis matrimoniis sæpe gradus computari secundum Jus Canonicum, cum tamen computatio ea quoad successionem non attendatur, procedere & in legitimatione per subsequens matrimonium, quoad filiorum legitimationem, non verò quoad successionem, refert Menoch. d. loc. ubi vid.

III. Quod

III.

Quodcunque jure naturæ decisum non est, sed quisque Imperans ad utilitatem Reipubl. æqualitatemq; inter cives servandam statuit, illud est juris Civilis, quia ibi incipit potestas principis, ubi definit jus Naturæ. Exemplum in Usucapione, &c.

IV.

Quotiescunque Jus Civile non probatur immutatum, toties præsumitur esse receptum, quia in Reecessibus Imperii toties ad Jus Civile tanquam commune recurritur, ut adeo universaliter receptum esse nullum sit dubium.

CAP. CXXXVI.

Jus Feudale.

In Jure feudali, quando quid non reperitur decisum, regulariter standum est juri civili, *cap. 1. de feud. cognit. Bald. in cap. 1. §. præterea. & ibi Præpositus num. 9. de probib. feud. alien. per Frieder. Alex. cons. 55. colum. 4. lib. 4. & cons. 5. col. 2. lib. 5. Hartm. Pistor. 1. quæst. 15. num. 76. quod in causis feudalibus deficiente constitutione feudali recurrendum sit ad id, quod juri communi decisum est. Curtius jun. in tr. feud. p. 1. quæst. 4. in princ. n. 1. Zaf. in Epit. feud. part. 7. n. 6.*

CAP. CXXXVII.

De Jure in re & ad rem.

Axioma I.

Quodcunque Jus rem ipsam afficit sine interuentu personæ, illud est jus in re. *l. 2. pr. ff. de pollicitat. & cap. 40. in fin. X. de præbend. cap. ad præbendam. de præbend. in 6to.* Ita Jus, quod Dominus habet ad utendum fruendum re suâ, item ad illam distrahendam, est Jus in re. vid. Hahn. *de Jure Rer. cap. 1. §. 11.*

II.

Quodcunque jus rem ita afficit, ut mihi contra unumquemque possesorem detur actio, illud est jus in re: ita dominium parit vindicationem, pignus quasi Servianam servitus confessoriam &c.

III.

Quodcunque jus rem afficit mediante facto personæ, illud est jus ad rem. Huc pertinent omnes Contractus & omnia delicta. *Tit. Instit. de Oblig. ita si quis alicui rem vendat, ei que pretium non solventi tradat, emptor non nisi jus ad rem consequitur. §. 41. Inst. de R. D.*

IV.

Quodcunque jus inheret rei, illud transit cum re ad omnem possesorem.

Quia hoc Jus est accessorium rei; rem ergo tanquam principale sequitur. Exemplum est in servitutibus, jurisdictione &c.

V.

Quoties res tollitur in totum, toties etiam tolluntur Jura rei coheræntia, quia sublato principali tolluntur accessoria. Ita ergo sublato toto servitutis loco, e. g. si ex agro alveus fiat, definit quoque servitus ei inherens *l. 24. §. 1. ff. quem-adm. servit. amitt.*

VI.

Quoties ex obligatione jus agendi competit, toties tantum jus ad rem oritur.

Ratio: quia nulla obligatio afficit rem sed personam; hæc enim obligata dicitur ex facto suo ad dandum aliquid vel faciendum *l. 3. pr. ff. de O. & A.*

Declaratur, ut intelligatur de obligatione propriè sic dictâ, quæ definitur in *pr. Inst. de obligat.*

VII.

Quicunque jure ad rem experitur, ille nunquam contra tertium experiri potest; quia jus ad rem oritur ex obligatione, obligatio ex facto, eoque vero vel præsumto; factum verò personale cum re non transit nec datur adversus tertium.

Declaratur: nisi concurrat factum aliquid tertii obligatorium.

CAP. CXXXVIII.

Jus publicum, privatum.

Axioma I.

A qua persona jus publicum universum removet, ab eadem removet etiam omnes ejus partes, *l. si Titio 22. in princ. ff. quand. dies legat. l. si quis cum totum 7. ff. de Exception. rei judic. Oldendorpius lib. 2. consil. Marpurg. 5. num. 98.*

II.

Jus publicum pactis privatorum non immutatur, *vide infra lib. XIV. cap. pactum 1.*

III.

Jus publicum tripliciter ita dicitur: (1.) efficienter, quia jus aliquid autorem habet eum, qui summa potestate gaudet; ita in *l. 3. ff. qui testam. fac. poss. testamenti factio dicitur juris publici.* Eodem modo supponitur in *l. 15. §. 1. ff. ad L. Falcid. l. 19. ff. de testam. tut. l. 38. de pact.* hoc significatu etiam jus privatum, utpote & ipsum à principe latum, publicum dici potest. (2.) finaliter, quatenus pro fine primario & immediato habet utilitatem publicam. Ita quidem videtur Tribonianus distinxisse Jus Publicum à privato *§. ult. Inst. de J. & J. & cum eo communiter Doctores, verum dantur etiam leges private, quæ utilitatem publicam pro fine immediato habent, ut Lex Papia de maritandis ordinibus, item cura decoris urbium in *l. 20. §. 10. de nov. oper. nunciat.* (3.) obiectivè, quia versatur circa res publicum statum concernentes, & ita potissimum à jure privato differt, quod controversias privatorum de meo & tuo respicit. Thomas. *in annotat. ad Struch. dissert. 1. lib. 1. voc. publicum.**

De Jure Repræsentationis vid. successio ab intestato.

CAP. CXXXIX.

Jus strictum & summum.

Summum jus, summa injuria, Cic. *lib. 1. offic. Cuiac. l. 3. qq. Papin. ad l. 8. de collat.* Unde Juriconsultus jubetur esse studiosus æquitatis, *l. hac lege 8. C. de pact. convent. & sub juris (scilicet stricti & subtilis) auctoritate sæpe perniciosè errari ait Justus in l. 91. §. sequitur 3. de verb. oblig. conf. l. 51. §. 2. ad Leg. Aquil. quam allegat Johan. Oldendorp. 1. consil. Marp. 3. num. 3. vid. infra lib. 17. cap. Subtilitas.*

N n

CAP.